

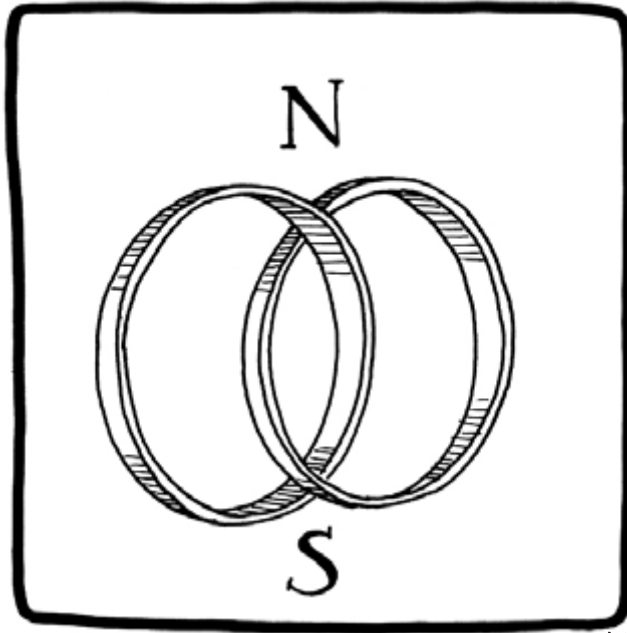
Una és l'Església i l'altra és la ideologia de la desvinculació

Les dues polaritats

JOSEP MIRÓ I ARDÈVOL

En el dies immediats a la gran manifestació per la família del 18 de juny a Madrid, l'estimat monsenyor Carreira, bisbe auxiliar de Barcelona, va fer pública la seva disconformitat amb aquell acte perquè –deia– configurava dues polaritats i no era bo que l'Església estigués alineada en una d'elles, la que es manifestava, perquè dificultaria la transmissió del missatge cristià. Era evident que aquesta opinió contrastava amb la nota de la Conferència Episcopal Tarraconense dels bisbes catalans i, les declaracions del seu president i vicepresident, els arquebisbes de Tarragona i Barcelona, però crec que tenia una bona part de raó. Certament, hi ha dues polaritats i l'Església no és que estigui en una, és que és una d'elles. Potser en aquesta diferència entre l'estar i el ser rau la meua amical discrepància amb el nostre bisbe auxiliar. Perquè la manifestació va sorgir després de mesos de lògiques dubtes i vacil·lacions d'una part de la societat civil i entorn a cinc nuclis: les associacions familiars i les de pares i mares de les escoles concertades d'ideari cristià; els grups Pro Vida; les organitzacions cristianes del catolicisme de presència com el Movimiento Cultural Cristiano, l'Associació Catòlica de Propagandistes i E-Cristians i els moviments d'Església, des de neocatecumenals a Schoenstatt, del qual pràcticament no faltava ningú. Aquesta és la polaritat i defineix una massiva presa de consciència de molts laics, la més gran després de la liquidació de l'Acció Catòlica. Part de la nostra Església ha comès errors en el passat, com el del seu menys-

preu intel·lectualista i rigorista pel que ara se'n diu religiositat popular, les confraries i germandats, i que avui malgrat tot, continuen sent una font viva de presència i sentit religiós a casa nostra. No seria bo que alguns incorrin ara en un error semblant: rebutjar la popularitat del fet simplement perquè no els acaba d'encaixar en la seva subjectivitat doctrinal. Podria ser tot més polític, d'acord, però no més massiu i honest. Parlar de polaritats fent abstracció de les condicions objectives que les han generat és un error. Perquè la manifestació del 18 de juny neix d'unes condicions prèvies que necessàriament han de ser examinades. Preguntem-nos per què de tots els camins possibles per resoldre aspectes concrets relacionats amb la convivència de les parelles homosexuals, s'ha escollit el més radical i conflictiu, més enllà del que s'ha legislat a Bèlgica i a Holanda que ja eren estranyes singularitats en el món. Per què no s'han utilitzat solucions com la francesa o la dels països nòrdics, més generalitzades i menys conflictives? Per què Rodríguez Zapatero des del primer moment ha plantejat la qüestió des de la frontalitat i la confrontació, negant-se a tot diàleg, destruint qualsevol pont i passant per sobre de la gent del seu propi partit que no comparteix –ni acaba de comprendre– les raons d'aquest enfrontament. No és freqüent que el govern d'un país democràtic jugui a imposar-se des de l'extrem i només en raó d'un

JORDI SABAT

grapat de vots de més en el Congrés. La gran virtut de la política europea a partir de l'experiència del dissortat segle XX, ha estat cercar solucions dotades del màxim consens des de la centralitat social. I això és el que ha vingut fent Rodríguez Zapatero amb la pràctica totalitat de les seves polítiques, fins a l'extrem de desdibuixar el perfil que correspondria a un partit de l'esquerra, moderada però d'esquerres. Solbes és intercanviable per Rato i viceversa. Ara el Sant Grial de la política exterior espanyola és la persecució de l'entrevista amb Bush i l'aliança amb Blair, els dos protagonistes del tercer de les Açores. El nou Estatut té com a model de referència el que es va acordar pel PSOE i PP al País Valencià. Tot plegat encara fa més cridanera la radicalitat de Zapatero en uns camps marcats

innecessàriament pel conflicte derivat de no voler atendre cap raó. Un país no pot funcionar si es desqualifiquen milions de persones perquè s'oposen al matrimoni homosexual, és a dir, per fer el mateix que 188 dels 192 Estats del món i que la gran majoria de l'esquerra europea.

Certament hi ha dues polaritats, una és l'Església, els catòlics i molta altra gent de diferents confessions (com ho constata l'acord a Catalunya entre E-Cristians i organitzacions musulmanes) o que simplement comparteixen diagnòstics i respostes. L'altra polaritat és la ideologia de la desvinculació que ha contaminat fins al moll de l'os la societat –també la mateixa EsglésiaH– i sobretot la cultura mediàtica i de l'entertainment. La ideologia de la desvinculació es construeix sota la pretensió que la realització personal només s'assoleix per a la satisfacció dels propis desitjos i les seves pulsions i que tots els vincles, cànons, normes, tradicions, lleis, religió, relacions personals hi queden supeditades. El vincle, el compromís amb els altres no té valor per se – el cas del matrimoni com a institució de la filiació i fraternitat – sinó en la mesura que satisfà els desitjos, s'hi emmotlla. Si per satisfer el desig cal desnaturalitzar-lo, no importa perquè el vincle no té sentit en si mateix com a institució a preservar. D'aquesta ideologia en sorgeix la política desvinculada, formalment democràtica, un ritus laic amb aromes de despotisme i dictadura de la majoria. Aquestes són les polaritats i que cadascú elegeixi camp, sense oblidar que no som pas nosaltres els qui neguem el diàleg ni la capacitat de raonar.

JOSEP MIRÓ I ARDÈVOL
DIRECTOR DEL CENTRE D'INVESTIGACIÓ I DESENVOLUPAMENT
EMPRESARIAL UNIVERSITAT ABAT OLIBA
JOSEPMIRO@E-CRISTIANS.NET

El cas de les filologies i lingüística

JOANA ROSSELLÓ

Si ens fiéssim del que escampen molts mitjans, ens hauríem de creure que l'anunciada reducció de les titulacions universitàries ve dictada pel procés de convergència europea. Res més lluny de la realitat: en general, a la resta de països de la UE (o a EUA) no trobaríem catàlegs estatals de titulacions pel fet que allà hi ha una veritable autonomia universitària. L'exercici d'aquesta autonomia s'hi ha traduït en una política de diferenciació entre universitats que duu a una enorme diversitat de titulacions, en noms i en contingut. I això, la creació de l'espai europeu d'educació superior (EEES) no ho canvià: el que persegueix l'EEES és, principalment, l'establiment d'un sistema de titulacions fàcilment comparables.

Així doncs, si seguim en la línia encetada de reduir titulacions no farem més que allunyar-nos cada vegada més del que es fa a Europa. En efecte, l'apel·lació a l'EEES no és en alguns àmbits més que un pretext per a una reconversió encoberta d'algunes titulacions que tenen pocs estudiants a determinades universitats tot i que la falta de demanda estudiantil que s'hi produeix pugui atribuir-se, en part almenys, a haver implantat aquestes titulacions a tot arreu. Ens tro-

bem, doncs, davant una situació propiciada pel model uniformador de titulacions i consumada a través de decisions polítiques extraacadèmiques que han afavorit aquesta proliferació al servei d'interessos electorals de curt abast: no s'ha d'oblidar que la implantació d'aquestes titulacions l'han haguda d'aprovar les diferents administracions polítiques, les autonòmiques incloses, i que això s'ha fet en els últims quinze o vint anys, com si el descens demogràfic de la capa de població candidata a cursar estudis universitaris en aquest període no fos previsible. Així les coses, és mal d'entendre que la solució al problema consisteixi a exagerar la mateixa política que l'ha creat: reduir titulacions –quan el nombre de partida és ja molt inferior al que és usual a Europa– i uniformar encara més les que sobrevisquin. Totes dues estratègies queden efectivament recollides al reial decret sobre els estudis de grau: d'una banda s'hi anuncia un "catàleg" de carreres, i de l'altra s'hi estableix que els "continguts formatius comuns" hauran d'oscil·lar entre el 50% i el 75%. El nostre sistema universitari quedarà, com deia, cada vegada més lluny d'Europa. Amb quines conseqüències?

En l'àmbit de les filologies, teoria de la literatura i lingüística, on la situació que acabo de descriure és extrema a certes titulacions, les perspectives són en aquests

moments molt negres. A tota la premsa s'han publicat opinions crítiques respecte a la proposta de la subcomissió d'humanitats en aquest àmbit, la qual cosa no és d'estranyar: difícilment podia haver-se fet pitjor. No obstant això, una solució de compromís que afegís a la titulació de "llengua espanyola i les seves literatures", les de filologia catalana, basca i gallega, per raons òbvies; i que acceptés filologia anglesa, per raons de mercat, seguiria sent molt dolenta. Determinats interessos corporatius quedarien satisfets, però seriem encara més lluny d'Europa. I és que cal dir ben fort que la filologia, o combinació forçosa de llengua i literatura d'una sola llengua o de més d'una llengua si és el cas que les llengües són afins genealògicament (filologia romànica, eslava, etc.), és avui a la UE una opció, sí, però ni de bon tros l'opció més comuna. Del segle XIX ençà, les coses han canviat molt en el camp d'estudi del llenguatge, les llengües i les literatures. A Europa, d'acord amb els canvis que s'han produït en aquest domini del coneixement, són actualment molt més freqüents que les filologies, les titulacions específicament lingüístiques, de lingüística (l'estudi del llenguatge) o de lingüística i llengües, que no han de ser necessàriament emparentades. En el nostre sistema universitari, en canvi, aquesta segona opció ni existeix i la primera és molt

marginal ja que lingüística és avui una titulació de segon cicle amagada entre les filologies. Això significa que, a diferència del que ocorre en els països de la UE, és impossible accedir a la universitat per cursar estudis específicament lingüístics: abans cal haver fet un primer cicle diferent. Com que lingüística no ha entrat a la llista de la subcomissió d'humanitats –sí que hi ha entrat antropologia, igualment de segon cicle i deutora metodològicament de la lingüística, per cert–, és evident que si aquesta proposta prosperés, també en aquest punt concret augmentaríem la nostra distància respecte a la UE: desapareixeria l'única titulació del nostre sistema universitari que, tot i que reclosa aquí en un segon cicle, és específicament lingüística.

Vull apel·lar, doncs, al bon sentit dels col·legues de les filologies, especialment de les seccions de llengua, perquè tots junts exigim la correcció d'aquesta greu anomalia del nostre sistema universitari. Deixem-nos de corporativismes. Actuem amb responsabilitat cap als estudiants, a l'altura de les circumstàncies: necessitem un grau que combini lingüística i l'estudi de llengües. Només així ens ajustarem a la realitat europea.

JOANA ROSSELLÓ
DIRECTORA DEL DEPARTAMENT DE LINGÜÍSTICA GENERAL,
UNIVERSITAT DE BARCELONA